

TABOR izhaja vsak dan, razen
nedelje in praznikov, ob 18. ur
datumom naslednjega dne ter
mesečno po pošti D 10—,
tiskarstvo D 18—, dostavljen
D 11-50, na izkaznico D
inserati po dogovoru.
Naroča se pri upravi ***TABOR***,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

LABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 274. **UPRAVA** se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prilijuje, damo. Telefon št. 24. — **SIIS** poštnoštevnica št. 11987.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokovni na se vračajo.

Številka: 37

mednarodnem svetu in ker rapalska pogodba koncem konca zagotavlja Italiji vendar take ugodnosti napram Jugoslaviji, da bi bilo naravnost nespametno, ako bi se jih Italija odrekla, se je Mussolini odločil za izvršitev pogodbe, ko je ob svojem prvem nastopu v laškem parlamentu izrazil kot poglavar vlade, da njegova vlada spoštovala sklenjene pogodbe, pa naj so dobre ali pa slabe. Seveda, kar tako, kakor so bile sklenjene, pa naj bi svetomargeritske konvencije vendarle ne prišle pred italijanski parlament. Mussolinijeva vlada je že v zadnjem trenutku skušala kar največ močice izvrteti od beograjske vlade, in tako je prišlo, da je Mussolini predložil 7. t. m. laškemu parlamentu zakon o ratifikaciji svetomargeritskih konvencij, ki določajo izpraznitev tretje dalmatinske cone in Sušaka s strani Italije ter ureditev reškega vprašanja ter vse ostale podrobnosti, ali v svojem pospremnem govoru v zbornici je izjavil, da se pač izprazni Sušak, ne pa tudi Delta in Baroševa luka, ki ostaneta zasedena po Italiji, dokler ne postane Reka pravno urejena država. Bilo je s strani Beograda tudi še novih popustitev glede Zadra, glede laškega šolstva v Dalmaciji in podobnih stvari.

Izmenjava listin dne 18. februarja.

Beograd, 15. februarja. Glasom informacij, ki jih je sprejelo zunanje ministrstvo iz Rima, se bo vršila zamenjava ratifikacij svetomargeritskih konvencij dne 18. februarja. Do tega dne bo ratifikacijo podpisal italijanski kralj. Izjava se bo izvršila med našim poslanikom v Rimu g. Antonijevićem in italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem.

Konferenca med Pašićem in vojnim ministrom generalom Pešićem. — Potreben kredit 2 milijardi dinarjev.

Beograd, 15. februarja. Včeraj se je vršila konferenca med ministrskim predsednikom Pašićem in vojnim ministrom generalom Pešićem. Govori se, da je Pešić predlagal popolno reorganizacijo in novo oboroženje vojske, upirajoč se na tozadavni načrt, ki ga je izdelal generalni štab. Za izvedbo tega načrta bi bilo potrebno tri milijarde dinarjev. Pašić je v principu s tem soglašal ter izjavil, da bo zadevo predložil ministrskemu svetu. Z izvedbo načrta pa je treba počakati do sestanka novega parlamenta, kateremu bo predložil zadevo na prvih sejah kot nužno.

Zemljoradnici proti Radiću. — Demokrat ski kandidatje v sarajevskom okrožju. — Štiri radikalne liste v Sremu.

Zagreb, 15. februarja. Znani sklep seljačke stranke z dne 31. januarja, da v volitvah povsod nastopi samostojno ter sklep hrvatske zajednice, da se volitev sploh ne udeleži, je naletel pri Radiću ter pri zemljoradnikih in ljudski stranki v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji na hudo smer. Zemljoradniki so to dosledno odklanjali, zavedajoč se, da bi taka politika pomenila konec hrvatstva v Bosni in Hercegovini in bi celokupni stvari mnogo škodovala. Vsi, ki bodo glasovali za Radića, bodo grobokopi bosansko-hercegovinskih Hrvatov.

Zagreb, 15. februara. Na sastanku okrajnih delegatov demokratske stranke je bila minulo nedeljo sestavljena kandidatska lista za sarajevsko okrožje. Nosilec liste je g. Milan Čuković, za tuzlanski kraj pa je nosilec liste odvjetnik dr. Kosić.

Zagreb, 15. februaria. Iz Mitrovice poročajo, da obstojajo v Sremu že tri kandidatne liste radikalne stranke. Glasom zadujih vesti postavi novoustanovljena srbska stranka še četrto radikalsko kandidatno listo z Ziko Nikoličem kot nosilcem.

Naraščajoči nemški odpor. — Nobene vojne nevarnosti.

Düsseldorf, 14. februarja. Nemci z vseml sredstvi rovajo proti Francozom. Dva nemška stražnika sta skušala zažgati francosko skladišče krme. Bila sta pri tem zasačena ter izročena vojnemu sodišču. Zaprtih je tudi več hotelirjev, gostilničarjev, ker niso hoteli prodajati francoskim vojakom nobenega blaga, niti živčja. Vojaška straža ob železniški progi je ustrelila nekega moža, ki je hotel zrahljati železniške tračnice.

Köln, 15. februarja. Tovorni promet je vsled prepovedi izvoza v Nemčijo v Poruhrju silno padel. Prevažajo se samo vojaški transporti, živila ter premog za Francijo in Belgijo. — V Recklinghansenu je bilo 100 policijskih uradnikov razoroženih in 42 aretiranih. Tudi iz Koblenca poročajo o številnih aretacijah.

Pariz, 14. febr. Diplomatični sodnik »Agence Havas« je pooblaščen, da odločno dementira vse, zlasti v inozemstvu razširjene vesti o vojnih namerah Francije kot prazne izmišljotine in pobožne

Nova železniška tarifa.

Beograd, 15. februaria. V prometnem ministrstvu se bo vršila dne 25. t. m. seja carinskega odbora, na kateri se bo definitivno rešilo vprašanje nove železniške tarife.

Produktna borza v Osijeku.

Beograd, 15. februarja. Trgovci z žitom in poljskimi pridelki so pri pristojnem ministrstvu vložili prošnjo za ustanovitev produktne borze v Osijeku.

BORZA.

Curih, 15. februarja. (Izv.) Sklepi
tečajni: Pariz 31.95, Beograd 5.30, London
24.97, Berlin 0.0265, Praga 15.30, Italija
25.40, Newyork 539.50, Budimpešta 0.2
Dunaj 0.00745, zigosane krone 0.0075, Va
sava 0.013, Sofija 2.15, Bukarešta 2.45.

Laška poslanska zbornica je v svoji včerajšnji seji po kratki razpravi sprejela ratifikacijski zakon, ki pride sedaj še pred senat, kjer bo seveda tudi sprejet. Zakon stopi v veljavo, ko ga bo potem še sankcioniral kralj. Končno se bodo izmenjale ratifikacijske listine, nakar postane pogodba izvršljiva v rokih, kakor so v njej določeni. Vse to že lahko v enem ali kvečjemu dveh tednih. Pripominjam pa, da je bilo za izmeno ratifikacijskih listin za rapalsko pogodbo samo treba celega poldruga meseca, od 19. decembra do 2. februarja! Morda pojde sedaj stvar hitreje, po fašistovski.

»Hvala Bogu!« bi skoraj dejal človek. »Ta večni kamen spotika je odstranjen za vedno, in med Jugoslavijo in Italijo se začneja novo življenje, življenje prijateljskega sosedstva, dobrih odnosov, ki bodo v prid obema državam!« — Da, tako bo mislil človek, ki ne pozna laškega hinavstva in zahrbtnosti. Stvar pa je v resnici popolnoma drugačna. In niti ni treba posebno dobro poznati Lahov, da se ne verjame njihovim lepim besedam, temveč je le treba pazno zasledovati njihov govor, pa se ve vse. Mussolini je bil celo toliko odkritosrčen, da je povedal naravnost, kaj sme Jugoslavija pričakovati od pravkar odobrenega dogovora. Dejal je: »Treba je imeti pogum, da se prelomi položaj, ki je postal nevzdržen.... V ostalem pa se ne razume, zakaj naj bi bila ravno rapalska pogodba med vsajimi stoterimi in stoterimi pogodbami, ki so se sklenili, odkar ima svet svojo zgodovino, prav edina nepopravljiva, grobovna, večna pogodba. Ni je pogodbe, ki bi se vzdržala napram novim razmeram, ki dozorevajo tekom časa. Bistveno je, da pridemo v take razmere, da nas eventualna revizija najde v položaju, da bomo mogli z dostojanstvom in močjo zopet uveljaviti svoje neizpodbitno pravico!«

Tržaško fašistovsko glasilo »Il Popolo di Trieste« pa pravi, da se sicer zdi, kakor da bi Mussolinijeva zvestoba dani besedi »oddajaleva Dalmaciji domovini, ali v resnici le daje domovini (Italiji) pravico, da si jo priklopi nekega dne, ko se dopolni usoda. Članek zaključuje z besedami: »Torej, bratje Dalmatinci, ne z Bogom, temveč na svidenje! Ta vaša, ta naša bol ne bo, ne bo mogla biti večna! Kaj se pravi vse to?!

To se pravi, da se je fašistovska Italija uklonila le sili razmer in pristala na izvršitev rapalske pogodbe, iz katere bi skušala vleči največje dobičke vse dotlej, da se ji ponudi ugodna prilika, ko bi zopet mogla iztegniti svoje grabežljive

Kremplje po naši jugoslovnski Dalma-
ciji in našem jugoslovnskem Primorju!
Nenasitni Lah se ni nasitil z našim ozem-
ljem, kolikor ga mu je ostalo pod šapami
in nagobčnik rapalske pogodbe mu je le
še povečal tek. In če se danes Mussolini
baha s »slovesnim dokazom fašistovske
poštenosti in absolutne lojalnosti«, ko je
laška zbornica sprejela svetomargeritske
konvencije, ter priporoča Jugoslaviji e-
nako poštenost in lojalnost, smemo biti
prepričani, da konec te laške poštenosti
in lojalnosti v tistem hipu, ko se bo
laški vladi zazdelo, da je prilika ugodna
za to, da plane po nas, ali diplomatski,
ali z orožjem ali kakorkoli že.

Ne! Naj se nam Jugoslovenom očita
že karkoli, ali tako daleč pa, hvala Bo-
gu, vendar še nismo, da bi se morali ho-
diti učiti poštenosti in lojalnosti k — La-
hom, tistim, ki so tako pošteti in lojalni,
da zaradi njihovih zvičaj in zahrbtnosti
še danes, ko je ves svet že zdavnaj ur-
jen po svetovni vojni, po več kot štirih
letih Jugoslavija, država sredi Evrope,
še nima urejenih svojih meja in jih tudi
še ne bo imela tedaj, ko stopi v veljavo
ta »slovesni dokaz laške poštenosti in lo-
jalnosti«. Pač res težko državi, ki ji je
zla usoda naprtila takega soseda!

Katastrofa?

Glose k mednarodnemu položaju.

Kaj je danes najznačilnejše na celot-
nem mednarodnem položaju v Evropi?
Zavest popolne negotovosti. Vsi čutijo,
da nimamo niti ene trdne garancije, da se
bodo razmere ustaljevale in normalizira-
le, kakor je to bilo pred sto leti — po na-
poleonskih vojnah. Negotovost ima straš-
no razjedno moč, iz nje sledi brezbržnost,
nenačelnost, pomanjkanje veselja do dela.
Kaj je vzrok negotovosti? Predvsem
nezaupanje. Človek ne zaupa več člove-
ku, državljan ne zaupa državi, narod ne
zaupa drugemu narodu, zmagovalci ne
zaupajo premagancem itd. Poincaré ved-
no in povsod naglašja, da Francija hoče in
potrebuje garancije, da bo Nemčija pla-
čala reparacije in da ne bo ogrožala fran-
coskih mej. To pomeni, da Francija ne
zaupa v samo versailloko pogodbo, mar-
več zahteva še večjih garancij. Koga mo-
re Nemčija prepričati o svoji miroljub-
nosti? Kdo ji naj verjame? Kakor v dr-
žavi ni zaupanja med strankami, ki ima-
jo čisto nasprotno interese, tako ga v
Evropi ni med državami in narodi. In
neka fatalistična brezbržnost napram
vsem posledicam, ki morajo nujno nastati
od prenašanih in nepreračunanih de-
ljanj, žene narode in posamezne skupine
k novim, še radikalnejšim nastopom, ki
utegnejo trenutno — morda celo za dobo
par let — pokazati kak uspeh na znotraj,

Ernest Renan (1823—1923)

Dne 27. februarja slave Francozi s pri-
rojenim jim pletu k vsemu, kar pred-
stavlja moč in slavo njihove nacije, sto-
letnico velikega Francoza Ernesta Rena-
na. Renan ima v svojih delih vse posebn-
osti in vrline francoskega duha in ga
lahko uvrstimo med tipične predstavitel-
je latinske kulture. Bil pa je v prvi
vrsti predstavatelj svoje dobe, t. j. dobe
evropskega pozitivizma.

V drugi polovici prejšnjega stoletja je
triumfirala znanost. Človeško mišljenje
in od njega potekajoče kulturne smeri
se se sukale okoli osnovnega problema:
kaj je materija, odkod je vidni svet? V
raziskovanju prirode in njenih pojavov
je znanost dosegla mnogo nespornih us-
pehov. Rezultati prirodoslovne vede so
uplivali tudi na praktično življenje, za-
tem na druge znanstvene panoge ter na
verstvo, filozofijo in umetnost. Vsa doba
je stala v znamenju velikega boja za no-
vi svetovni in življenski nazor. Izgledalo
je, da se bosta filozofija in verstvo defi-
nitivno umaknila pred zmagovalnim ma-
terijalističnim nazorom, ki je proglasil
za resnico zgolj to, kar človek doznava
s svojimi čutili in s pomočjo eksperimentov.
Materijalistično pojmovanje zgo-
dovine je utrlo gospodarski liberalizem
in obenem postavilo temelje znanstvenemu
socializmu, kakor ga je v duhu svoje
dobe prikožil Karel Marks. Praktične
konsekvence novega nazora so v prvi
vrsti zadele verstvo, ker se mu skušale
odvzeti nadnaravni značaj in ga prikaza-
ti zgolj kot obliko, ki izraža kulturno
stopnjo prejšnjih dob, ki še niso imele
take dovršenih aparatov in izobraženih

ki pa silno poglobujejo nasprotja in pri-
pravljajo neizogibno katastrofo, ki bo u-
sodepolnega pomena za vso Evropo. To
je ona ista slepota, ki je gnala nemške in
avstro-ogrske državnike v neizprosni in
brezobziren boj, češ, zmaga mora biti na-
ša, kajti edinole na naši strani je pravica
in resnica. To je ona ista slepota, ki je za-
senčila oči in razum ruski inteligenci, da
ni opazila grozečih pojavov nove revolucije.
To je strašna moč prepričanja, ki pa
ne sloni na razumu in logiki, marveč na
strasteh in instinktih.

Tako se zadnje mesece opaža v evrop-
skem mednarodnem življenju neprestano
rožljanje z orožjem, in na mesto iskanja
sporazuma, se išče netivo za nova usodna
nesporazumljenja. V socialnem in kultur-
nem življenju se pojavlja reakcija, ki bi
bila povsem zdrava in naravna, v kolikor
bi pomenila odpor zoper temne načrte III.
internacionalne, katera pa ima to last-
nost, da se razvija v ekstrem in da isto-
tako sloni na razbrzdanih instinktih, na-
mesto na razumu in modri odločnosti.

Še pred enim letom so evropski narodi
iskali sporazumno podlago za rešitev go-
spodarskih vprašanj, ki so tako trdno za-
vozložena med seboj, da jih ne more raz-
vozložiti nobena država, in da trpi na po-
sledicah in sovjetska Rusija i konzerva-
tivna Anglija i orientalska Turčija. Da-
nes se opaža, da tudi tu ni več zaupanja
in volje do dela; posamezne države še
skrbijo, da po možnosti zamaže največje
vrzeli v lastnem gospodarstvu, celotna
vprašanja pa prepuščajo slepim silam
življenja...

Najprej je resignirala nad Evropo
Amerika in se zaprla vase, češ, prepusti-
mo holmika tisoči... Sedaj se ta resigna-
cija in ravnodušnost opaža vedno bolj tu-
di v Angliji. Rusija ne išče več naslonit-
ve na Evropo; vsa njena skrb je posveče-
na Orientu bolj kot Evropi, ki zanima
— v gospodarskem oziru — Amerika. Ru-
sija je čmeren, molčeči sosed, ki se ga vsi
boje, ker se nikdar ne nasmehne in ker
vedno kuje kakie temne načrte. V srednji
Evropi je predvsem potrebna konsolida-
cija, potrebno je sodelovanje vseh malih
držav in narodov. Toda preko te ideje
zmagujejo intranzigentna gesla, izražajo-
ča iz razočaranih slojev male buržoazije.

Ozračje negotovosti in sovrašstva po-
staja vedno težje. Na obzorju leže črni
oblaki. Vsi vemo, da to ni fantazija, tem-
več kruta resničnost in zato smo rajši
brezbržni in nepristopni, kakor da bi se
vglobili v ta voz in ga skušali rešiti ma-
tematično hladno in razumno.

Vse to so znamenja propasti, znane-
nja počasnega a nevzdržnega hiranja, ka-
teremu nujno sledi agonija. Čim bolj se
bo ta bolnik napenjal, čim bolj se bodo
trgale mirovne obveze, tem prej bo na-
stopila evropska katastrofa.

Ljudi, kot jih ima nova doba. Namesto
versiva je skušal stopiti monizem in na
mesto cerkev so se zgolj gradile tovarne,
gledališča in drugi podobni zavodi. Krat-
komalo: moderni človek se je hotel po-
polnoma odpovedati preteklosti in ustvari-
ti povsem nov svet: svet človekoljubja
in kulture, se govorili individualisti,
»paradiž na zemlji«, so sanjali socialisti.

Preidimo k Renanu. Renan je hotel
postati katoliški duhovnik, z se je sprl
s svojo cerkvijo in je postal vernik nove
»religije«, ki se zove: Znanost. Kakor je
njegov duhoviti rojak H. Taine s priro-
doslovno metodo razčlenil umetnostno
zgodovino in skušal dokazati, da je u-
metnostno ustvarjanje odvisno od vna-
njih vzrokov (klime, ekonomske razmere,
prometna lega dežela itd. — tzv. teorija
»milieu«), tako se je Ernest Renan posve-
til analizi krščanske zgodovine in je sku-
šal njene dogodke razjasniti na znanstven
način v smislu sodobnega prirodoslovno-
pozitivističnega nazora. Njegovi nasprot-
niki so trdili, da je hotel darwinizirati
versko zgodovino in tako izpodbiti teme-
lje vsake pozitivne religije. Renan pa ni
bil izključni nasprotnik verstva; bil je
morda celo religiozen mož. Dastpravno
je iz lahkote sprejel nase odij teologov.
Sledil je pač duhu svoje dobe, ki je po-
znala zgolj eno resnico: resnico izkušnje,
eksperimenta, realnosti. Ko je prirodos-
lovje prebrskalo vse zemeljske in nebe-
ške ktičke, premerilo vsemirne daljave
in iznašlo formulo postanka svetov in
solca, se je dozdevalo, da bi bilo absurdno
še verovati v resničnost geneze (I. knji-
ge sv. pisma) in v razne čudeže, ki so se
dogajali pred stoletji, ko še ni bilo mo-
dernega vsavrednega človeka. Renan je

Politične vesti.

* Najnovejša Žebotovo bojno sredstvo
je — pljunek v obraz. Danes dopoldan je
javno na ulici pljunil v obraz narodnemu
kulturnemu delavcu. Popolnoma v raz-
merju z Žebotovimi duševnimi kvaliteta-
mi in z njegovim svojstvom kot kandida-
ta klerikalne inteligence mariborske in
njegovih — mesarjev.

* Žebot hujša proti policiji. Danes do-
poldne je Žebot na Glavnem trgu hujškal
knete proti policiji. Priče so stvar na-
znanile in policija bo g. Žebotu poskrbela
priliko, da se bo lahko prepričal o potrebi
policije za takšne elemente.

* Kulturna društva in korporacije na
krov! Širši odbor krajevnih organizacij
demokratske stranke v Celju je po raz-
pravi o položaju, ki je ustvarjen vsled
gotovosti, da je radikalna stranka raz-
pravljala z anacionalnim prebivalstvom
o političnih koncesijah, sklenilo pozvati
vsa kulturna društva in vse javne korpo-
racije, da se posvetujejo in javno zavza-
mejo z izjavami svoje stališče c primer-
nosti nacionalne politike pokrajinskega
namestnika Ivana Hribarja.

* Pogajanja z Nemci. Ker je verjetno,
da nejasna namigavanja in zavračanja tr-
ditve, kdo se je z Nemci pogajal, izvirajo
od novopečenih radikalev drž pravdnika
dr. Grassellija in agrarnega uradnika dr.
Pfeiferja, katera sta že po svojih tradici-
jah blizu nemški meščanski družbi, in ki
sta vedno iskala s temi krogi stikov, se
ne čudimo, da sta v današnjih »Jutranjih
Novostih« zopet pogrela trditve, da so se
demokrati za narodne pridobitve pogaja-
li z Nemci. Mnenja smo, da je ta radikal-
ska izmišljotina že dovolj ovirjena po iz-
javah g. dr. Kukovca in dr. Zorjave, in
da vsakdo uvideva prozoren trik radikal-
nih meščarjev, ki so razkrinkani in ho-
čejo krinko valiti na njihove čbtožitelje.
Dr. Lipold in ravnatelj Voglar izjavlja-
ta, da se nista v političnih vprašanjih
nikdar in z nobenimi nemškimi faktorji
pogajala, najmanj pa za ceno kakih kul-
turnih institucij. Gospoda dr. Grasselli
in dr. Pfeifer naj objavita podrobnosti,
ker homo sicer mi prisiljeni iznesti podat-
ke, ki baš na ta dva gospoda ne bodo naj-
lepše kati vrgle.

* Konec — uskok preko Samostojne v
radikalne stranke? Svoj čas so se mnogo
razburjali po »Slov. Nar.«, da smo mi
hoteli zapeljati SKS Ivana Keneta, da bi
kandidiral na programu SKS na listi dr.
Kukovca. Ako je resnica, da sedaj kandi-
dira isti gospod na radikalni listi, tedaj
se pač moramo vprašati, ali bi bila večja
škoda za SKS, če bi bil ta gospod ostal
pri svoji besedi, da ostane zvest progra-
mu SKS kot kandidat na listi dr. Ku-
kovca.

vedel v cerkveno zgodovino materijali-
stično perspektivo, s čimer se je seveda
oddaljil od teologije, ki stoji in pade z
idealističnim pojmovanjem zgodovine in
vesoljstva sploh. Ker se ni oziral na cer-
kveno dogmatiko, je prišel navskriž z
vsemi krščanskimi cerkvami.

Ernest Renan je bil po rodu Bretonec;
rodil se je dne 27. februarja 1823 v Trégu-
ern departement Cote du Nord. Leta 1844
je stopil v katoliški seminar, študiral fi-
lozofijo in dve leti teologijo, potem pa je
izstopil in se posvetil študiju orientál-
skih jezikov. Leta 1856 je postal član a-
kademije. Par let pozneje je na čelu znan-
stvene ekspedicije prepotoval staro Feni-
cijo. Živel je deli časa v Palestini in pre-
potoval vse kraje, kjer se je mudil Je-
z. S. Tu je nastal njegov najpopularnejši
sris: »Vie de Jesus« (Jezusovo življenje),
ki je bil prvi del široko zasnovanega
dela »Zgodovina začetkov krščanstva«.
To delo je nadaljeval v domovini, v Pari-
zu, kjer je na Collège de France poučeval
hebrejski jezik. Leta 1863 je bil odstav-
ljen po zaslugi katoliškega klira, ki je
imel velik vpliv na dvor in na vladi.
Šele leta 1871, ko je bila vzpostavljena
francoska republika, je smel Renan na-
daljevati predavanja, čokler ni leta 1892
umrl s stoletnim mirom Marka Arrelja.

* Jezusovemu življenju so sledile knji-
ge: »Apostoli«, »Sveti Pavel«, »Antikriste-
« »Evangelisti in druga krščanska genera-
cija«, »Krščanska cerkev« in »Mark Av-
rel in konec antičnega sveta«. Spisal je
tudi »Zgodovino izraelskega naroda« in
mного drugih del, med njimi več teo-
slovnih spisov.

Njegova dela so vzbudila živahno dis-
kusijo in obilo polemike, osobito v kro-

* Popravek g. Ivana Hribarja. Prejeli
sino od Ivana Hribarja: »Z ozirom na čla-
nek, ki ga je gospod dr. Vekoslav Kuko-
vec priobčil v Vašem listu pod naslovom
»Beseda o naših Nemcih« prosim, da ob-
javite nastopni uradni popravek: »No-
trandij minister, gospod Milorad Vujičić
me je z brzojavko z dne 13. t. m. Pov. br.
305 pooblastil, da odločno dementiram iz-
jave gospoda dr. Kukovca v tem članku.
Med ministrom za notranje zade-
ve gospodom Miloradom Vujičićem in go-
spodom dr. Kukovcem ni bilo niti govora
o odnosih med Slovenci in Nemci. Go-
spod minister Vujičić obžaluje, da je mo-
gel bivši minister radi strankarskih cil-
jev objaviti take netočnosti.«

* Nedostojnosti g. Hribarja. H gornje-
mu popravku izjavlja g. dr. Kukovec: G.
pokr. namestnik Ivan Hribar trdi, da sem
jaz netočno poročal o pogovoru z g. notr-
min. Vujičićem, in pravi, da minister trdi,
da med nama ni bilo govora o odnosih
med Slovenci in Nemci. Ker sem jaz ravn-
o zaradi tega k min. notr. zadev šel, da
razložim njemu vso usodepolno odgovo-
nost za zgrešeno nacionalno politiko na-
sproti Nemcem, in ker je on zatajil, da bi
bila vlada z Nemci imela sploh kaj dru-
gega opraviti, nego da jim je dovolila ve-
selico v Celju in volilno pravico za na-
rodno skupščino, sedaj res ne razumem,
kje bi naj bila kaka netočnost v mojem
poročilu; ker je javnosti znano, da sem
baš to javil tudi jaz kot vsebino pogovo-
ra z ministrom Vujičićem. Jaz sem bil
zadosti obziren nasproti notranjemu mi-
nistru, kajti v svojem članku »Beseda o
naših Nemcih« sem dal izraza svojemu
prepričanju, da to nesrečno politiko treba
pripisati uslužbenosti uradnikov na viso-
kih položajih v Sloveiji, zlasti pokrajla-
skega namestnika Ivana Hribarja. Pok-
namestnik mora zmiraj kriti svojega še-
fa, ne pa se za njega skrivati. Tako je o-
bičaj v vseh parlamentarnih državah.

* Tudi Grasselli dementira. Gosp. dr.
pravdnik dr. Grasselli nam pošilja slede-
či popravek: »Ni res, da bi bil jaz poslal
Ivanu Hribarju poročilo: »Nedeljska ma-
nifestacija društev je srečno za nami. Od-
per Slovencev zlomljen.« Res je, da jaz
g. namestniku Ivanu Hribarju v tej za-
plevi nisem nikdar in v nikakoršni obliki
poročal, niti pismeno, niti ustno, niti te-
lefonski, niti brzojavni potom, niti v
katerikoli obliki.«

* H gornjemu popravku g. Grassellija
imamo za enkrat pripomniti le, da se k
stvari še povrtno.

* Pašić in Ninčić ter Rusija. V beo-
grajskih političnih krogih se mnogo raz-
pravlja o vesteh, da koncentrirajo bol-
ševiki svoje čete na romunski meji ter o
govoricah, da bi bila Romunija priprav-
ljena pristati na gotove korekture meje
gih duhovščine. V »Jezusovem življenju«
se je postavil na stališče, da je bil Jezus
genialen človek, sicer pa nujen produkt
takratnih verskih in obče-kulturnih raz-
mer. Krščansko stališče je odločno odklo-
nil.

Na tem mestu se ne spuščamo v po-
drobnejšo analizo Renanovega dela; do-
volj je, če smo opozorili, da Renan spada
v vrsto predstaviteljev pozitivistične do-
be, dobe, ki se danes polagoma umika
pred novimi strujami, ki bolj odgovor-
jajo razpoloženju in potrebam časa. Vse
je v večnem toku, vse se izpreminja in
presnavlja. Nekdaj tako trdna in abso-
lutno veljavna gesla postajajo iz akcio-
nov dogme, iz dogem hipoteze, iz hipotez
zmote. Renanovo delo je važno zgolj v
okviru sodobne kulture, ki si je stekla
mного zaslug za materijalni napredek
evropskega človeštva in ki ji ostane traja-
no mesto v zgodovini človeškega razvoja.
Absolutne vrednosti pa nima nobena kul-
tura in je tudi ta ni imela. Idejam daje
vrednost in pravi ton osebnemu prepričanju,
ki človeka sili k borbi in k dejanjem in
ki ga vodi na nova razložišča, odkoder
opaža že neznane silhouette svetovnih u-
gank. Renan je bil mož trdnega in počte-
nega prepričanja, ki je v dobri veri slu-
žil iskranju resnice nile na mogel najti, kot
je ne moremo drugi. Njegovi spisi so tudi
sicer izklesani in stojičjem namenjeno
delo. Odlikuje jih krasen stil in preveč
pristni francoski esprit. V kulturni zgo-
dovini Francije in zapadne kulture ostane
Renanu trajen spomin, dasi bodo njegovi
nazori izgledali novim kulturam morda
istotako anahronistični, kakor so njemu
izgledali nazori prejšnjih kultur. Panta-
rei!

v Besarbiju. Posebno veliko zanimanje vzbujajo vprašanja stališča naše vlade. Na poučenem mestu se trdi, da stoji Pašić na stališču hladnih odnosov do sovjetske Rusije; dočim je Ninčić za to, naj bi naša vlada prevzela vlogo posredovalca med Rusijo in Romunijo. Vsekakor simpatičnejše je drugo stališče.

Pravaške kandidature v Zagrebu. Hrvatska stranka prava (frankovci), ki se je nahajala poprej v Hrvatskem bloku, ki pa sedaj nastopi samostojno, kandidira v Zagrebu kot nosilec liste dr. Prebega. V prvem okraju kandidira advokat dr. Ante Pavelić, a nadomestuje ga gostilničar Tolović. V drugem okraju kandidira Petar Prpić, nadomestuje pa ga bančni ravnatelj Franjo Hrustić.

Grozeči spopad med Poljsko in Litvo. Poslaniška konferenca je načeloma uveljavila statut mejniškega ozemlja. Pristajnišče pride pod suvereniteto Litve. Medzvezniška komisija bo ustavila svoje delovanje ter de iure pripoznala suvereniteto Litvanske nad mejniškim ozemljem. Poljska je zelo vznemirjena.

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Dnevna kronika.

— Statistika siročadi. Oddelek za zaščito dece in mladine pri ministrstvu za socialno politiko je izdalo statistiko o siročadi, nameščeni v Dečjih domovih v naši državi. Glasom te statistike se nahaja v državnih Dečjih domovih 3914, v subvencioniranih 2157, v privatnih pa 2611 sirot, skupaj torej 8682. Državnih Dečjih domov je 52, privatnih pa 104.

— Norec vdrl s sekuro v bolnico. V Galski v Hercegovini nastavljenemu učitelju Jovanoviću se je vsled preveč zavžitega alkohola zmračil um. V tem stanju je vzel učiteljsko sekuro, vdrl v mestno bolnico ter s sekuro razbijal vse, kar mu je prišlo pod roko. Bolniki in bolničarji so se prestrašeni skrili v bolniško kuhinjo. Z velikim trudom se je upravitelj bolnice s pomočjo strožnikov posrečilo premagati znozelega učitelja, katerega so oddali v zavod za umobolne.

— V prepiru ubil sosedu. V Sabcu sta se sprla sosedu Vasilije Dobrivojević in Jovan Parić. Med preprirom ga je udaril Dobrivojević z nekim kolom tako močno po glavi, da se je Parić zrušil na mestu mrtve na tla. Dobrivojević se je nato sam javil orožnikom.

— Železniška nesreča. Na postaji Pleternica je zadel mešan vlak vsled nepačno postavljenih kretnic v naloženo garnituro na kolodvoru. Udarac je bil precej močan. Več potnikov je bilo ranjenih. Smrtne nesreče ni bilo.

— Reparski napad v Subotici pri bellem dnevu. Minuli ponedeljek krog pol dneva je prišlo k trgovcu s svinjama Mihajlu Molnarju v Subotici pet oboroženih mož. Trgovca slučajno ni bilo doma. Od njegove žene so zahtevali, naj jim takoj izroči ves denar. Ker se je žena branila, so razbojniki začeli streljati. Trgovčeva žena je ostala na mestu mrtva, njena slučajno navzoča prijateljica pa je težko ranjena. Na streljanje je prihitela policija. Med razbojniki in policijo se je na to vnela pravcata bitka, tekom katere je bil eden izmed razbojnikov ubit, eden pa ujet, dočim so ostali tri odnesli pete.

JDS.

Seja načelstva mariborske krajevne organizacije JDS v četrtek 15. t. m. ob 18. uri v tajništvu (Cankarjeva 1.)

TAJNIŠTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblast. no organizacijo stranke in za Maribor je odslej stalno v Cankarjevi ul. št. 1. pritično. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristajšev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold. ter od 16.—18. ure dopoldne.

Mariborske vesti.

Maribor 15. februarja 1923.

m Smrtna kosa. Umrli je g. Anton Cvah, pol. agent. juž. žel. v 24. letu starosti. Pogreb se vrši 16. t. m. ob 16. uri iz tukajšnje javne bolnice na pokopališče na Pobrežje. N. v m. p.

m Mariborska perota prične s pomladanskim zasedanjem dne 5. marca. Doslej sta razpisani že dve razpravi.

m Orjuna je izdala sledeče lepake: »Straža« od srebe je kulturna sramota, katere ne moremo mirno prenesti. Tudi ne moremo molče mimo tega, da pod zaščito imunitete odgovornega urednika izvršuje protizakonito presijo na sodišče ter nezakonito krade čast poštenim državljanom, ki niso zakrivali drugega, kakor da so iskreni naprednjaki in jugoslovenski nacionalisti. Zato pozivamo vso jugoslovensko javnost Maribora in okolice, brez razlike stranke, ver in stanov, da se v petek 16. t. m. ob 18. uri v veliki dvorani Narodnega doma udeleži protestnega zborovanja proti pisavi »Straže« in ustanovitvi Žebotovih tolovajskih band. Jugoslovanski Maribor, ki si pokazal v nedeljo 11. t. m. da si nacionalen, pokaži v petek, da si tudi napreden! Za člane Orjune je udeležba obvezna; kdor ne pride bo izključen. Upravni Odbor Orjuna, Maribor. — »Jugoslovenci! Izdajalci našega narodnega edinstva, naše enotne nacionalne države in napredne misli, brezdomovinski, z Rimom in z Moskvo zvezani klerikalci so napovedali boj vsem, ki niso njihovi hlapeci. Pod vodstvom Žebota organizirajo tolovajske bande, ki imajo namen s silo podjarmiti Slovenijo ter uvesti farovski diktator. Da preprečimo to, je dolžnost, da združimo vsi, brez razlike strank svoje sile v Orjuni. V Orjuni so zastopane že danes vse napredne stranke in čimveč bo v njej pristašev različnih strank, tem manj bo mogel kdo razširjati nesramno laž, da je Orjuna le v službi ene same stranke. Naloga Orjune so višje, kakor naloge poedinih strank, ker le od nje je odvisna boljša bodočnost našega naroda, naše države in poedinih stanov, posebno uradniškega, delavskega itd. Le Orjuna je v stanu obvarovati pred popolnim razsulum naše javno življenje ter z močno roko povesti naš narod v boljše bodočnost in doseči, da bomo res gospodarji na svojih tleh. Zato vsi, ki vam je pri srcu boljša bodočnost in ki nečete postati hlapeci klerikalizma in tujega kapitalizma, vstopite v Orjuno, postanite njeni aktivni člani. Tekom osmih dni mora Orjuna v Mariboru in v Mariborski oblasti šteti že tisoče članov in članice. Tajništvo Orjune posluje v Mariboru vsak torek, sredo, četrtek in soboto od 17.—19. ure v Narodnem domu, drugo nadstropje nad hišnikom. Tam se vpišite! Na deželi se zberite v vsakem kraju, v vsakem selu ter obvestite mariborsko tajništvo, da vam pošlje potrebne informacije. To bodi odgovor vseh, ki so proti brezdomovinskemu klerikalizmu, na nesramno pisavo »Straže« in na tolovajsko Žebotovo bando. Upravni Odbor Orjune v Mariboru.»

m Orjuna za naše stražnike. Upravni Odbor Orjune nam je poslal sledeče obvestilo: »Brezdomovinska »Straža« zahteva v svoji zadnji številki razpust naše policije, zahteva naj se vrže na ceste v revščino in bedo nešteto očetov in njihovih družin. To je podlost, ki jo more zagrešiti le kak farovski hlapec ali pa ponoreli kaplan. Orjuna protestira proti tej zahtevi in bo protestirala tudi na jutrajšnjem sestanku v Narodnem domu. Le našim zvestim stražnikom, ki so večinoma Primorci, se imamo zahvaliti, da je Maribor ostal slovenski. Sedaj pa naj bi se jih na željo rimskega in moskovskega klerikalizma metalo na ceste? Ne! Zahtevamo za stražnike kruha in izboljšanje bednega gmotnega položaja. Ne pa preganjanja. Stražniki niso člani Orjune, Orjuna pa se bo borila vseeno zanje da zadnje kaplje krvi, kakor se bo borila za vse lačne in po krivici preganjane. — Upravni Odbor Orjune, Maribor.»

m »Ljudska univerza«. V ponedeljek dne 19. t. m. predava g. prof. Majcen o napakah v slovenščini. Pridite v obilnem številu. Začetek točno ob pol 8. uri (mala kazinska dvorana).

m Škrlatica v Mariboru se vedno bolj širi in zavzema naravnost grozeče dimenzije. Največ je temu kriva brezbržnost in nepredvidnost občinstva. Tako je n. pr. umrla predvčerajšnjim neki trafikantini

hčerka na škrlatici; četudi je imela že dva otroka bolna na škrlatici, tega ni javila oblasti, ampak je sama stregla otrokoma in ob enem prodajala v trafiki. Sedaj so trafiko za par dni zaprli, da jo razkužijo.

m Muzejsko društvo v Mariboru ima 25. februarja ob 10. uri dopoldne v manjši kazinski dvorani svoj občni zbor. — Na dnevnem redu je odborovo poročilo o društvenem delovanju, volitev društvenega odbora in slučajnosti.

m Kontrolne knjige za uvoznike, katere mora vsak trgovec ki uvažajo blago iz inozemstva voditi, so na razpolago le še v malem številu v knjigarni V. Weigl. Iste so tudi od trgov. in obrtne zbornice kolekovane.

m Reven gimnazijec prosi blaga srca za hrano, če mogoče, vsaj enkrat v tednu. Naslov v upravi našega lista.

m Tečaj za stenografijo priredi ravnateljstvo državne trgovske šole v slučaju, ako se javi primerno število udeležencev. Ponk bi se vršil v večernih urah v prostorih trgovske šole in bi trajal približno 4 mesece. Priglasje sprejema ravnateljstvo šole do 15. t. m. vsak dan od 11. do 12. ure (Cafova ulica 9-11).

m Aretacija komunističnega kurirja. Te dni so prepeljali v Beograd nekoga Leona Capija, ki je bil aretiran v Mariboru od tukajšnje policije. Obtožba je, da je bil komunističen kurir med Dunajem in raznimi mesti Jugoslavije. Pri preiskavi so našli pri njem mnogo važnih spisov, ki ga zelo obremenjujejo. Preiskava se nadaljuje na ministrstvu za notranje zadeve.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Četrtek, 15. febr. Zaprt.

Petek, 16. febr. Čvor, izv. Vojaška predstava.

Sobota, 17. febr. Ljubosumje, B. Gostuje g. Šest, član ljubljanske drame.

Nedelja, 18. februarja ob 15. uri Ljubosumje, izv., ob znižanih cenah. Gostuje g. Osič Šest, režiser ljubljanske drame.

Nedelja, 18. febr. ob 19. in pol Faust, izv. Gostuje g. Sovilski, član ljubljanske opere.

—□—

»Ljubosumje«. V nedeljo, 18. febr. se vprizori izjemoma popoldne krasna ruska drama »Ljubosumje« od Areibaševa. — Dramatik se peča v »Ljubosumje« seksualnim vprašanjem. Dejanje se plete okoli dveh zakonskih mož, ki jih njihovi ženi varati. Opozorjamo že danes, da je v nedeljo popoldne zadnjič v tej sezoni »Ljubosumje«. Cene so znatno znižane. Predstava za mladino ni primerna! O dramo bomo še obširneje poročali.

»Faust«. V nedeljo zvečer gostuje v »Faustu« odlični tenorist ljubljanske opere g. Sovilski, ki je že enkrat nastopil na tuk. odru z jake lepimi uspehi.

Kultura in umetnost

x Degodek v mariborskem gledališču bo vprizoritev najnovejše drame K. Schönherrja: »Ono«. Prvikrat je bila ta drama vprizorjena približno pred 2 mesecema na Dunaju, druga premiera bo v Mariboru. »Ono« je kritika prištela med najboljše Schönherrjeve dela. Doslej se delo ni vprizorilo na nobenem drugem odru kot na Dunaju, zato ima mariborska vprizoritev še prav poseben pomen, tembolj, ker se drama nahaja še v rokopisu. Kakor izvemo, bo premiera dne 24. t. m.; slučajno je ravno ta dan avtorjev rojstni dan; dovršil bo 56. leto svojega življenja. Schönherr je znan v Mariboru po svojih krasnih delih »Zemlja«, »Satan v ženski«, »Otroška tragedija«. V dramo »Ono« igrata dve osebi, vendar pa je dejanje izredno napeto in učinkovito ter zapušča pretresujoč vtis. Kakor izvemo, igra vloge zdravnika g. Bratina in vlogo zdravnikove žene ga Bukšekova. Vlogi sta tedaj v rokah najboljših tragedov našega gledališča, zato smo prepričani, da bo drama tudi s te strani dosegla popoln uspeh. Kratke pred vprizoritvijo objavimo daljši podlistek o Schönherrju s posebnim oziranjem na njegovo najnovejšo medijsko dramo »Ono«. — b.

x Gostovanja plzenskega gledališča v Jugoslaviji. Češke gledališče v Plznu namerava tekom letošnje pomladi privedi vrsto gostovanj v raznih večjih mestih naše države. Opozorjamo na to vest

tudi našo Narodno gledališče, da poskrbi pravočasno za to, da pridejo Plzenjčani tudi v Maribor.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu, 13. februarja. Pšenica 450, ječmen 305, — 312,50, oves 295, kuzuza: stara 310, posušen 307,50, za april 275; fižol 390; moka št. 600 650, krušna št. 5 600; otrobi pšenični 170; tendenca: neizpremenjena.

Izpred sodišča.

Ukradena kobila.

Posestnikov sin Anton Sambolec v Gor. Voči na Hrvatskem je vdrl v noči na 19. oktobra l. l. v zaklenjen hlev posestnika Matije Kaliniča v Legradu na Hrvatskem in ukradel kobilo v vrednosti 24 tisoč kron. Ukradeno kobilo je prignal na dom svojega očeta. Ker se je bal, da bi njegov oče zvedel o tatvini, je naprosil svojega brata Ivana, naj odžene kobilo k bratu Francu Sambolec, ki je posestnik v Medribniku okraj Ptuj, in ki se je priženil pri Stumbergerjevih, in naj jo tam prikrije. Ivan Sambolec je tudi zares prignal ukradeno kobilo ter jo oddal bratu, ki jo je spravil v svoj hlev. Držal in krmil jo je do 31. oktobra. V tem času pa jo je družina Stumberger-Sambolec uporabljala pri raznih opravkih, kljub temu, da so vedeli, da je kobila ukradena. Ker so zvedeli ljudje v Medribniku, da ima družina Stumberger-Sambolec kobilo in ker so začeli orožniki poizvedovati, po neki na Hrvatskem ukradeni kobili, so sklenili jo prodati. Med tem časom pa je Anton Sambolec prišel v Medribnik ter v noči na 1. novembra l. l. kobilo odgnal zopet na Hrvatsko. Družina Stumberger-Sambolec taji, da bi ji bilo znano, da je bila kobila ukradena. Pred okrožnim sodiščem so bili radi hudodelstva udeležbe pri tatvini obsojeni Franc Sambolec in Jakob Stumberger vsak na 2 meseca, njuni ženi in sicer Ana Stumberger na 1 mesec, Terezija Sambolec pa na 3 tedne ječe. Zoper Antona in Ivana Sambolec pa teče kazensko postopanje radi te tatvine pri sodbenem stolu v Varaždinu.

Surovi božjepotniki.

V nedeljo dne 3. septembra l. l. se je vršila pri Sv. Avguštinu na hrvatsko-slovenski meji cerkvena slavnost. Te slavnosti sta se udeležila med mnogimi romarji tudi družini Vuzem-Drakšič in Frček, obe iz Brezove gore, kotar Ivanca na Hrvatskem, ki živita že delj časa v sovražstvu. Zidar Jurij Frček je uporabil to slavnost, da pokliče Gabrijela Vuzma, ki ga je obdolžil tatvine neke ure, na odgovor. Stariši Benedikt in Marijeta Vuzem, ki niso slutili nič dobrega, so sinu zabranili ta sestanek z Jurijem Frčkom. Na potu proti domu pa je Jurij Frček kar naenkrat skočil iz zasede ter se zakadil z odprtim nožem v roki proti Gabrijelu Vuzmu. Njegovemu očetu in drugim sorodnikom pa se je posrečilo preprečiti napad in mu pripraviti priliko zbežati. Ogorčen vsled tega je Jurij Frček planil z odprtim nožem na očeta po brezlega. Napadalec se je pridružil kočar Blaž Poljak iz Brezove gore. Oba sta vrgla napadene na tla. Na tleh ležečega je najprej z nožem zabodel Poljak v desno lopatico, nato pa so se navallili nanj brata Jurij in Gregor Frček ter posestnikov sin Lovro Vuzem. Vsi štirje so ga na to obdelovali z noži, da je zadobil 9 poškodb, od teh štiri težke in dve smrtonosni. Očetu na pomoč je priskočila njegova hči Ana omožena Drakšič. Udarila je Jurija Frčca z očetovo palico parkrat po glavi. Frček pa se je nato lotil nje in jo zabodel z nožem v levo nadlehtnico. Blaž Poljak pa jo je udaril s kamnom po glavi. Levem boku in levi roki ter jo sunil, da je padla na trebuh. Jurija Drakšiča, ki je svojo ženo Ano branil, pa je zabodel Jurij Frček v hrbet. Pred okrožnim sodiščem so bili obsojeni in sicer: Jurij Frček in Blaž Poljak vsak na 10. Lovro Vuzem na 4 in Gregor Frček na 3 mesece ječe.

Darujte za 'Skld otroške

bolnice' v Mariboru.

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.

(Dalje.) (30)

»Moliti! — Zakaj? — Za koga?« —
»Za našega kralja!« —

Ivana ni bila ne verna, ne neverna, — še nikdar se ni njena misel bavila s temi vprašanji. — Kar se tiče kralja, — ta ji je bil brezpomemben, — nevažen! — Ivana ni poznala drugega vladarja, — kralja, kot edino le svojo voljo, — svojo kaprico! — Vendar je šla z gospo Poisson do bližnje cerkve. —

Pariz je kazal tedaj posebno lice, ne navadno sanjavo, — edino v zgodovini Francije je ta opis. — Ceste so bile polne ljudstva, in to ljudstvo je bilo čisto drugačno, od navadnih množic, ki se zbirajo o večjih priložnostih na cestah. — Reke moških so stopale tiho proti oceanom teh množic, ki so se trle okoli cerkva. — Iz teh množic se je vzdigovalo tiho mrmranje, — pogovor je bil tih, kot da je Pariz soha umirajočega. — Tu in tam se je vzdignil, zaslísal glasen vzdihljaj, — in kot da je to znamenje za obče jadikovanje, so se vzdignili glasni vzkliki žalosti, — potem je zopet vse umolknilo. — Cerkevna vrata so bila povsod odprta in množice, katere niso mogle v cerkve, so poklekovale v blato, katerega je močil droben jesenski dež. —

Kaka nezgoda je doletela jadikujoče ljudstvo? — Kaka grozna nesreča se je zgodila, da so izrazi žalosti in groze tako globoki, — da so molitve tako prisrčne,

da se jih celo zgodovina spominja, opisuje? — Ali se je v vsako rodbino naselila smrt, — kaka kuza, — nadloga jih je pač zadela, reveže? —

Kralj je bil obolel. —

Kdo bo pač zamogel vedeti, kake upe je stavljalo ljudstvo v Ludvika XV. — Ti upi so morali biti pač nezmerni, kakor so bile brezkončna revščina, beda, žalost, — da je mogla njih žalost, njihova bol prekipeti s tako silo! —

A razočaranje je moralo biti pač tudi ravno tako ogromno, silno. — In to razočaranje nosi grozno ime, — grozno — strúndevetdeset. — »Quatrevingt-treize.«

— Ali v času, o katerem govori naša povest, je Pariz še upal. —

In to upanje, — tako prostodušno in lahkoverno, — to upanje, ki izsili pesniku solze sočutja, kateremu se čudi zgodovinar, ki razburi, zbega filozofa, — ono upanje naroda, ki je komaj izšlo, preživelo trinoštvo in nasilje velikega kraljestva in veseljaštva Regence. — je javilo v izrazu srčne žalosti ob sami vesti, da je obolel kralj — Ludvik XV. —

Skraino občutljiva in rahločutna, je tudi Ivana trpela v občem trpljenju in žalosti, — jokala je, ko je videla toliko solz in bol Pariza je postala njena lastna bol. —

V času, ko so frajale javne molitve, je Ivana prešla v tiho navdušenje, zdelo se je, da se je žalost cele države osredotočila v njenem srečju. — Njena misel, njen duh, vse je veljalo onemu kralju, katerega ni še nikoli videla, — in ko se je razširila novica, da je kralj rešen, je Ivana obledela ter se onesvestila od radosti, in kar je Eloisa Poisson s čudnim pogledom opazila. —

Od tega dne se je spremenilo življenje Ivane, — začrtana je pot. — Kralj, radi katerega je jokala cela država, kralj, čigar okrevanje je storilo srečne njegove podložnike, — kralj, katerega je nazival poet — ljubljence — le Bienaimé — katero ime se ga je takoj prijelo, — ali ni bil tak kralj morda res junak vreden ljubezni, — oni dražestni princ, katerega je pričakovala njena duša, — njeno srce, ki ni hotelo utripati za nobenega, — čeprav je bil lep, bogat in plemenit? —

Oamamljena, odviljena od teh sanj: — ljubiti kralja cele Francije, — biti ljubljena od ljubljencega. —

In ko se je povrnil v Pariz, — v sredi svojega ljudstva, ki ga je pozdravljalo, ko ga je ugledala v pozlačeni kočiji, — malo blede, — pozdravljen od zvonov in topov, v odsevu bleščečih se sabelj, ki so ga obkroževale, — je obstala začudena, zaslepljena, okamenela, s sklenjenimi, povzdignjenimi rokami. —

Evo to je bila ljubezen, ki je poglajala tako debele korenine v globokih sanjah bujne domišljije, — ki je vzklila pod milo roso solz celega naroda. —

Ljubezen, ki je bila v svojem prvem začetku skoraj mistična, — ljubezen, ki je veljala bolj znaku, kot človeku. — Ljubezen, ki je vsebovala vse to, kar je zaumevala na slavi, — plemenitosti, vzvišenosti v onem človeku, postavljenim izvoljenim čez cel narod; — skoraj skrivnost, — ki se je imenoval kralj. —

Ponoviti hočemo: Ivana ni ljubila Ludvika XV. — ampak kralja. —

Skoro nemogoče je razumevati, pojmiti, kaj vse je tedaj pomenila ta beseda, — ki je vsebovala oblast, plemenitost, sijaj in slavo. — Le na podlagi tedanjih

zgodovinskih podatkov je možno razumeti to vzvišeno besedo. —

Danes ni kralj nič drugega, kot gošpod, o katerem se pač lahko govori in se ga sodi. — Do dobe Ludvika XIII. ni bil kralj nič drugega, kot prvi plemenitaš kraljestva. — Ludvik XIV. je vpekljal v Franciji hiperbolno idejo o kralju, — to je o človeku, ki je več kot človek, o vzvišeni osebnosti, o kateri se ne razpravlja, se je ne sodi, — ampak si komaj upa vzdigniti oči do nje, — Ludvik XV. pa je podedoval to, — deloma versko idejo. —

Njegov prednik mu ni zapustil samo kraljestva, ampak tudi idejo kraljestva, kraljevanje. —

In to lastnost je pač ljubila Ivana. — Dražestna krasotica, saksonska porcelanasta sobica, — deklica, o kateri se je zdelo, da se peča le z malenkostmi, z ničevnostmi, dragocenimi čipkami in mehkiimi svilami, — si je rekla, se prepričala, da bode ljubila le jednega na svetu: — onega, ki zastopa božanstvo na zemlji, — ki je sam božanstven, — smoter in predmet oboževanja celega naroda. —

To so bile sijajne sanje. —

Duševno čustvovanje, — to je v romanu oseba, — naša dolžnost je torej bila, da smo z jasnimi potezami očrtali to duševno čustvovanje. —

X.

Žalostno prebujenje.

Noč je bila temna v bogatem salonu, zbirki dragocenih predmetov, kjer je Ivana delala, se vadila. — V mehkih blazinah sloneča je Ivana zasanjala svoje sanje. —

(Dalje prihodnjich.)

Iz življenja in sveta.

Čudne posledice sanj.

Chicaški listi prinašajo sledeči slučaj, ki se je pripetil v neki hiši v Chicagu, v ulici West Harrison. Redki jutranji pasanti mimo omenjene hiše so slišali, da iz hiše prihaja vpitje in jokanje. Ne da bi pogledali, kaj se je zgodilo, so urno pozvali redarje in ognjegašce, misleč, da je v hiši izbruhnil požar. Ravno v trenutku, ko so požarniki došli pred vhod, so prihiteli iz hiše vsi prebivalci in se pripravljali na beg. Žene so vpile kakor da

so pobesnele, otroci so jokali, a moške so preklinjali vse v šestnajst, nihče pa ni mogel reči, kaj je pravzaprav na stvari. Tudi redarji so se nekaj časa zaman trudili, da bi izvedeli vzrok razburjenja in strašnega vpitja. Medtem je dospela na lice mesta tudi policijska rezerva in iz oddaljenih ulic so se nagnetle velike gručice radovednežev. Šele čez eno uro in po dolgem prerivanju semintja je postala cela reč jasna: V tretjem nadstropju hiše stanuje neka Caterina Schmidt, ki je sanjala, da so jo napadli štirje razbojniki z orožjem v roki in jo tolkli po glavi; ko se je vzbudila, je opazila, da je na tleh, a

to jo je tako zmedlo, da je zbežala kakor blazna po hodnikih in stopnicah ter vzbudila na vse zgodaj ostale prebivalce. — Ljudje so v jutranji pospanosti in preplšenosti instinktivno zaslužili nesrečo, porabili obleko in bežali na ulico. Naposled so začeli drug drugega gledati in so se osramočeni vračali v hišo, pri tem se pa seveda hudovali nad žensko, ki ima tako žive sanje. Požarniki so mirno porabili svoje cevi in policija jo je z malce povešenim nosom pobrisala.

—□—

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Ne pozabite naročnine!

„SLAVIJA“

jugoslovanska zavarovalna banka s sedežem v Ljubljani

zavaruje po: lopja, tovarne, pohištvo, steklo t. t. d. ter življenje pod zelo ugodnimi pogoji. „SLAVIJA“ je domače zavarovalno podjetje z izključno jugoslovanskim in češkoslovanskim kapitalom.

PODRUŽNICE: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Split, Novi Sad, Osijek. Vsa pojasnila dajejo krajevni zastopniki in ravateljstvo v Ljubljani. 3-1

Zahtevajte

povsod „TABOR“!

PALMA
Kaučuk potpetnike
in potplate

Prednosti!

Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kože!

Varstvo
proti vlagi
i mrazi!

Suha drva!

Bukova, borova in brezova prodaja na drobno in debelo v vsaki množini na dom postavljena

Drago Ščekič, Maribor, Rajčeva ulica 7.

10-4

Telefon št. 355.

296

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

V petek, dne 23. februarja 1923 ob 14. uri se vrši v Reiserjevi opekarni v Gornjem Radvanju

Javna dražba

In prodaja 107.450 komadov zidne opeke. Prodajni pogoji se naznanijo na licu mesta pred početkom dražbe. Kupnino je takoj plačati in opeko prevzeti. Vabijo se kupci.

318

Notar Mihael Korber.

Kupim takoj vroče-parno

lokomobilo

brez kondenzacije, 100 HP. Ponudbe na upravo lista.

310 2-2

Mala oznanila

Sprejem še eno gospodilčno na stanovanje. Koroska cesta 17, Antonija Cic. 320

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Juršičeva ulica 9. 1856

Gonilni jermeni v vseh dimenzijah, kakor tudi šival in vazel jermeni se dobe pri IVANU KRAVOS, Aleksandrova cesta 17. 234

Pristopajte
k Jugoslovenski
Matici.

Veletrgovina s premogom in drvimi

Na debelo. **F. & N. UHER** Na drobno.

SLOVENSKA ULICA ŠTEV. 8. :: TELEFON ŠTEV. 344.

CENIK.

Premog v vsaki množini, na dom postavljen po Din 32.—, 37.—, 42.—, 45.25 in 66.75 za 100 kg.

Drva bukova, cela, na dom postavljena la Din 700.—, Ila Din 625.— za klaftr.

Bukova rezana, 20 cm dolga, na dom postavljena la Din 50.—, Ila Din 45.— za meter.

Mehka, 1 meter dolga, rezana (odpadki) Din 0.27, za kg na dom postavljena

Naročila se sprejemajo samo v pisarni, Slovenska ulica št. 8.

237 10-8